

Helle Thorning-Schmidts nytårstale

Taler

Helle Thorning-Schmidt
Statsminister

Dato

1. januar 2014

Sted

Marienburg

Godaften.

For nogle uger siden deltog jeg i mindehøjtideligheden for Nelson Mandela i Sydafrika.

Det var bevægende at opleve den store betydning, som Mandela har haft for mennesker over hele verden.

Men det var også livsbekræftende at mindes et stort menneske.

Mandela havde den livsklogskab, som mange og stormfulde leveår kan give. Og han kæmpede for noget alment gyldigt: At alle mennesker er lige.

Danmark støttede Mandelas og det sydafrikanske folks kamp for retfærdighed. Vi var det første land i verden, som forbød handel med apartheidregimet.

I Sydafrika husker de Danmark.

Selvom vi er et lille land, så kan vi gøre en forskel.

Det er derfor, vi er med i forreste række, når der skal destrueres kemiske våben fra Syrien.

Og det er også derfor, at vi i mere end 10 år har været med til at udføre en vigtig opgave i Afghanistan.

Danmark har stadig udsendte i Afghanistan. Men vores kamptropper har afsluttet deres opgaver i forreste række. Vi har passeret en milepæl. Nu har afghanske soldater og politi taget over.

Mange danskere har betalt med deres liv. Deres pladser kan ingen udfylde. Mine tanker går til jer, der har mistet.

Og til alle jer, der har været udsendt, vil jeg sige: I har risikeret meget. Ofrene har været store.

Men I har forandret hverdagen for mange afghanske familier. I har stået vagt om vores fælles sikkerhed.

Tak for jeres indsats.

Også herhjemme er meget forandret.

De sidste to år har jeg holdt min nytårstale midt i en krisetid.

I en tid med bekymringer i mange familier: Er det til at få et nyt job, hvis man bliver arbejdsløs? Kan vi sælge huset, hvis vi vil flytte? Usikkerheden har været stor.

I år står vi på mere sikker grund. Krisen er ikke ovre, men stemningen er ved at vende.

Vi har grund til at tro på fremgang i 2014.

Det hænger selvfølgelig sammen med, at det går bedre i udlandet. Men det går også bedre herhjemme. Jeg glæder mig over, at regeringens politik virker.

Jeg ved godt, at nogle tænker: Er der brug for så mange forandringer på samme tid? Og behøver vi at vende hver krone?

Mit svar er ja.

For hvad har krisen lært os?

Den hårde lære fra 00'erne er, at der skal være bedre styr på økonomien.

At vi skal overholde budgetterne i den offentlige sektor. At boligspekulation og

dumdristige banklån har en høj pris.

I en usikker verden må vi bygge et sikkert fundament under vores velfærd.

Og det fundament er en sund og stærk økonomi. Hvor virksomhederne har gode vilkår. Og hvor lønmodtagerne er godt uddannede.

Kun på den måde kan vi holde fast i et trygt Danmark. Derfor vil regeringen også i 2014 foreslå nye vækstinitiativer.

Vi er et land, hvor de unge får penge til at uddanne sig – i stedet for at betale for det. Hvor vi betaler en stor del af det, vi tjener, i skat – og får læger og børnehaver til gengæld. Hvor vores børn kan gå alene hjem fra skole, og barnevognen kan stå ude foran en café – med et sovende barn under dynen.

Gæster fra andre lande kan synes, at det er en mærkelig – men måske også fascinerende – måde at indrette sig på.

Jeg synes, det er en tryk og ordentlig måde.

Men den tryghed har vi ikke altid haft. Den er noget, vi selv har valgt.

Under 30'ernes store krise blev det besluttet, at hjælp fra kommunen ikke er en almisse. Men en ret for mennesker, der har brug for den.

I 50'erne blev det besluttet, at en tryk alderdom er vores fælles ansvar. De ældre fik folkepension.

I 1970 blev det besluttet, at alle skal have råd til at tage en uddannelse. Der blev indført SU til de studerende.

Sten for sten har vi bygget et Danmark med stor lighed og stor frihed for hver enkelt af os.

Det er kernen i det land, vi er.

Et solidarisk Danmark.

Og det er vores valg, om det land også skal være her i fremtiden.

Regeringen har valgt, at vi vil bruge flere penge på vores offentlige sektor.

Vi vil hvert år bruge lidt mere på vores uddannelser. På bedre sundhed. På mere tryghed.

Det har vi besluttet i en krisetid.

For jeg tror ikke på nulvækst.

Jeg er overbevist om, at det er bedst for Danmark, hvis vi år for år bruger noget af den velstand, vi skaber, på vores fællesskab.

Et trygt land har brug for virksomheder, der kan skabe arbejdspladser.

I de senere år har vi talt meget om, at der er brug for flere private job. Og det har vi også.

Men kom det undervejs til at lyde, som om private arbejdspladser var vigtigere end offentlige?

Intet kunne være mere forkert.

Danmark har både brug for pladesmede og socialrådgivere. For ingeniører og sygeplejersker.

Jeg har i løbet af året mødt mange dygtige offentligt ansatte. Fra lærerne på Fredensborg Skole. Til pædagogerne i Thyholm Børnehus. Til medarbejderne på jobberedskabet i Horsens. Og mange flere.

Og jeg er altid taget videre med en varm følelse af, at her var nogen, der glædede sig over at gøre et godt stykke arbejde. Og satte en ære i at behandle mennesker ordentligt.

Vi har brug for alle jer, der arbejder i stat, regioner og kommuner.

I har påtaget jer opgaver, som kan være besværlige indimellem. I skal afveje

mange hensyn.

Det synes jeg sommetider, man glemmer.

Jeg synes, at tonen er blevet mere hård de senere år. Både fra borgere, i medier og på nettet. Ordene er blevet mere rå. Det skal vi lave om på sammen. Vi skal vise større respekt for hinanden.

Jeg har høje forventninger til vores unge. Jeg har sat det mål, at den næste generation skal være den bedst uddannede nogensinde.

Derfor får skoleeleverne nu flere timer i dansk og matematik. Og engelsk fra første klasse. Og derfor gør vi erhvervsuddannelserne bedre, end de er i dag.

Uddannelse er en mærkesag og en hjertesag. De unge er Danmarks fremtid.

Men at blive gammel er vores fremtid hver især. Det håber de fleste af os.

For 144 år siden skrev en ældre herre i sin dagbog:

”Kold blæst, lidt mere vant til gebisset; ikke ret tilfreds mere; Tanken om at jeg blev ældre, Tænderne borte, Haaret graaner.”

Det var H.C. Andersen. Han var 65 år. Og det var en høj alder dengang. Især for en søn af en vaskekone.

I dag er de fleste friske, når de er 65.

At være gammel er noget andet i dag end før.

En tryk alderdom er en af velfærdssamfundets største bedrifter. Flere af os får mulighed for at blive gamle og for at have det godt, når vi er gamle.

Men er den måde, vi taler om hinanden på, fulgt med? Det synes jeg ikke helt, den er.

Det støder mig, når jeg hører en 60-årig omtalt som gammel på en arbejdsplads.

Ja, det kan endda ske for en 50-årig.

Gennem mange år har vi talt om, hvor vigtigt det er, at alle bliver længere på arbejdsmarkedet.

Det skal vi naturligvis tage alvorligt.

Det er ikke rimeligt, at man skal frygte for sit job, bare fordi man er over 50.

Det er heller ikke klogt, hvis der er arbejdspladser, som per automatik skiller sig af med de erfarne.

Et langt liv giver et bredere perspektiv på mange ting. Og et overskud til at lære fra sig.

Det er der mange arbejdsgivere, som ved.

Men jeg vil opfordre til, at endnu flere gør sig fri af myten om, at ungdom altid er bedst.

Derfor vil jeg i aften sige til både private og offentlige arbejdsgivere: Giv erfarne jobansøgere en fair chance.

Mange ældre har store ressourcer. Også efter, de er holdt op med at arbejde. De ældre er gode til at hjælpe andre ældre og i det hele taget at være der for hinanden.

Min mor på 76 hjælper lidt til hos Gudrun på 90. Som i øvrigt passede mig, da jeg var barn. Det har de begge to stor glæde af.

Vi kan ikke leve uden at hjælpe hinanden.

Men den største hjælp, et menneske kan få, er evnen til at klare sig selv.

Lad mig give et eksempel:

En del ældre mennesker bruger støttestrømper. Hvis den ældre får vejledning i selv at tage strømperne på, så kan sosu-hjælperen bruge tiden på noget andet.

Og først og fremmest kan den ældre selv bestemme, hvornår hun vil stå op om morgenen. Hun bestemmer over sin egen hverdag.

Men der er grænser for selvhjælp. Og det er ikke alle, der kan klare sig alene. Vi må ikke blive et samfund, der glemmer dem, der har brug for vores omsorg.

At være ældre eller gammel er mange ting: Nogle er 67 år, andre 92. Nogle har en lang uddannelse. Andre har slidt i det som specialarbejder eller rengøringsassistent, fra de var 15 år. De tilhører det, jeg kalder knoklegenerationen. Det er ikke urimeligt, at de har brug for hjælp.

I efteråret besøgte jeg Varla, som bor på et plejecenter i Nordjylland, og vi fik en god snak.

Varla har haft et langt og aktivt liv. Hun har drevet en garnforretning, og hun har klaret sig hjemme indtil for nylig. Det er hun glad for.

Men hun er også glad for, at velfærdssamfundet stod klar, da hun blev syg og ikke længere kunne bo alene.

Varla er godt oppe i 80'erne. Og selv om hendes døtre, som så mange andre midaldrende kvinder, er gode til at besøge og hjælpe til, så er hun en af de mange ældre medborgere, der har brug for fællesskabet.

Jeg er glad for, at vi nu giver kommunerne en milliard kroner mere til de ældre. En ekstra ældre-milliard hvert år.

De penge kan kommunerne for eksempel bruge til bedre rengøring rundt omkring. Et ekstra bad til dem, der har lyst til det. Eller til at beboeren på plejehjemmet kan komme ud at gå en tur.

Vi har stadig brug for en tryk og god ældreomsorg. Og det vil vi også have i fremtiden.

Men jeg tror, at mange er usikre på, om der er et velfærdssamfund, når vi selv bliver gamle. Vil der være folkepension? Vil der være hjemmehjælp? Vil der være ordentlige plejehjem?

Den bekymring forstår jeg godt.

Mit svar er klart: Det bestemmer vi selv.

Og derfor er det også vigtigt at få sagt i aften: Hvis vi tænker os godt om og tager ansvar for vores økonomi, så er der penge til en ordentlig omsorg for de ældre, i årene der kommer. Hvis vi forandrer og ruster vores land, så vil der være råd til pensioner, hjemmehjælp og sygehuse.

Så kan flere nyde deres alderdom. Og de gode ting, der også hører med til at blive ældre.

Kære danskere.

Det er begyndt at gå fremad igen. Men det betyder ikke, at vi kan læne os tilbage. Krisen har lært os, at vi skal gøre vores bedste hver dag.

Kun på den måde kan vi holde fast i vores tryghed.

Danmark skal være et land, hvor der er plads til at blive gammel på mange måder. Hvor generationer hjælper hinanden. Hvor de unge får en god og gratis uddannelse. Og hvor fællesskabet er der for dem, der har brug for det.

Det er mit Danmark. Det er vores Danmark.

Godt nytår

Kilde

stm.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Nytårstale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/statsministerens-nytaarstale-2014>